

KONVENCIJE O ZAŠTITI KOMPJUTERSKIH PRAVA (sajber-kriminal, visokotehnološki kriminal)

Konvencija o sajber kriminalu doneta u novembru 2001. godine od strane Saveta Evrope (podržana od strane SAD, Kanade, Japana i Južne Afrike koji su učestvovali u njenoj izradi) je prvi pravni multilateralni instrument koji se bavi problemima vezanim za kriminalne aktivnosti na globalnim mrežama komunikacija. Ona ima za cilj sprečavanje dela usmerenih protiv poverljivosti, integriteta i dostupnosti kompjuterskih sistema, mreža i kompjuterskih podataka, kao i sprečavanja zloupotrebe tih sistema, mreža i podataka na taj način što se predviđaju efikasne kaznene mere za otkrivanje, istragu i gonjenje takvih krivičnih dela kako na unutrašnjem tako i na međunarodnom planu. Konvencija ima trostruko usmerenje: usklađivanje nacionalnih zakonodavstava i inkriminacija u oblasti sajber kriminala, omogućavanje vlastima da pristupe podacima iz sredstava komunikacija radi istrage i traženja dokaza, kao i razvijanje mehanizama međunarodne pravne saradnje u borbi protiv sajber-kriminala. S tim u vezi, Konvencija dozvoljava nadležnim organima da prikupljaju, u realnom vremenu, podatke koji se tiču razmene i da presreću podatke koji se tiču sadržine, primoravajući one koji pružaju Internet usluge da im u tome pružaju pomoć.

Konvencija sadrži materijalnopravne i proceduralne krivične norme. Kao kažnjiva dela predviđeni su: bespravan pristup kompjuterskom sistemu, nedozvoljeno presretanje ili ometanje prenosa kompjuterskih podataka, zloupotreba kompjuterskih uređaja, falsifikovanja i prevare u vezi sa kompjuterima i informatičkom tehnologijom, distribucija dečje pornografije preko kompjuterskih sistema, kao i povreda autorskih prava. Konvencija sadrži posebne odredbe o međusobnoj pravnoj pomoći između država članica i o ekstradiciji učinilaca navedenih krivičnih dela.

U Savetu Evrope 28. januara 2003. godine usvojen **Dodatni protokol uz Konvenciju o sajber kriminalu koji se odnosi na kriminalizaciju akata rasističkog i ksenofobičnog sadržaja putem kompjuterskih sistema.**¹

¹ Draft of the First Additional Protocol to the Convention on Cybercrime on the criminalisation of acts of a racist or xenophobic nature committed through computer systems.